Novinová zásilka - povolila Česká pošta, s. p., Odštěpný závod Praha č.j. Nov. 5400/95 ze dne 8. 8. 1995
Placeno převodem
Novinová zásilka
Adresa adresáta:

ZPRAVODAJ

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel

3/98
ročník 8

Vydavatelská činnost v rámci SČVP

(z projevu předsedy prof. MUDr. V. Dufka na 3. konferenci SČVP)

Mám-li mluvit o stavu našeho Sdružení a naší činnosti vůbec, pak musím pochopitelně začít tím nejdůležitějším úkolem, který jsme si dali již na naší první konferenci před 6 léty, ba který si dávali naši předchůdci záhy po návratu do ČSR ve Svazu Čechů z Volyně v Žatci nebo i někteří jednotlivci v průběhu minulého desetiletí. Tímto úkolem je sepsání pravdivých dějin volyňských Čechů.

Tento úkol jsme si dávali sami spontánně, pro uchování paměti na život našich dědů, otců, ale také i nás samotných na Volyni. Avšak nabádali nás k tomu, a možno říci, že to po nás žádali naši přední čeští historici, především pak O. Urban, abychom tak doplnili naše národní dějiny o důležitou skupinu Čechů žijících dlouhou dobu v cizině.

Tento úkol jsme začali plnit se zpožděním a značnými obtížemi, avšak přece jen jsme se v roce 1997 dočkali vydání *I. dílu Dějin volyňských Čechů*. Zahájili jsme jejich distribuci tradičním způsobem, přes regiony, a to svépomocí. Většině regionů jsme knihy dopravili vlastním vozidlem. Zahájili jsme samozřejmě ihned prodej za stanovenou cenu 80 Kč. Věříme, že se tato kniha, tak dlouho očekávaná, dostane takřkajíc do každé volyňské rodiny a zaujme v jejich knihovnách důstojné místo.

V brněnském regionu proběhla velmi zdařilá autogramiáda - vlastně křtiny - jak to nazval Josef Kučera. Docent Vaculík mnoha zájemcům knihu zde podepsal.

Kromě tohoto základního díla, sepsaného historikem z povolání, vydalo naše Sdružení v r. 1997 další knižní publikace, doplňující dějiny volyňských Čechů. Je to *Sborník prací* přednesených zejména na volyňských historických sympóziích, s názvem *Kapitoly z dějin volyňských Čechů*. Zde dominují volyňští autoři. Sborník byl vydán v nákladu 800 výtisků o 230 stránkách za cenu 50 Kč. Tedy velmi levně - pod výrobní cenu. Je již rozvezen téměř úplně do regionů a zde prodáván.

Letos byl vydán, rovněž se značným zpožděním, *průvodce putovní výstavou Osudy Čechů z Volyně*. Jeho text obsahuje stručný popis všech exponátů výstavy. Autorem je Dr. Slavík. Bylo prodáno již 500 ks po 10 Kč. A další publikací je aktuální publi- kace k padesátému výročí reemigrace, *Návrat volyňských Čechů do vlasti v archivních materiálech*. Autorem jsem se řízením osudu stal já osobně. Náklad činí 800 výtisků (1 výtisk má 125 stran) v ceně 40 Kč. V knize je uvedeno vlastní úsilí volyňských předků o návrat do vlasti, velké úsilí československé vlády, význam prezidenta Beneše a ministra L. Svobody, postoj sovětské vlády, organizace vlastního stěhování v železničních transportech, rozloučení s volyňskou zemí a nádherné uvítání ve vlasti.

Sdružení tedy připravilo pro krajany v průběhu posledního roku 4 publikace, což je počet na naše poměry významný.

Kromě nich vyšla další rozsáhlá volyňská publikace, a to *České písně na ukrajinské Volyni*, jejichž autory jsou Longinová a Jan Pospíšil, kterou vydala Akademie věd ČR za soukromé prostředky, které obstaral a celé vydání řídil Ing. J. Hofman. Je to zasloužilý, úctyhodný čin v jeho vydavatelské činnosti, za který zasluhuje vřelý dík.

V minulém roce vydali kupičovští rodáci dlouho očekávanou *kroniku své obce*. Patří mezi naše nejlepší volyňské kroniky. Je jim nutno též poděkovat za velké úsilí v překonávání mnoha vydavatelských překážek. Potěšila nás i další vynikající volyňská kronika *"Michalovské ozvěny"*, kterou vydal Oldřich Rejchrt z vlastních zdrojů.

V severomoravském regionu vyšla rovněž volyňská publikace a to *sbírka básní* známého volyňského autora *J. Rébla*, kterou vydal krajan Kubový v soukromém vydavatelství. Další sbírku vlastních básní vydala soukromě volyňská rodačka Hřibovská, pod názvem *Do zahrad prší*. Z více než sta básní jsou čtyři, resp. pět věnovány též České Volyni. Rozsáhlou sbírku svých básní vydal také náš básník Josef V. Toman-Tománek, pod názvem *Deník z Nového Yorku*.

Po tomto úspěšném minulém roce je nutno zhodnotit naši vydavatelskou činnost v celém volebním období, tj. v posledních třech letech.

První dvě knihy volyňského autora *V. Šimka* vydaly Okresní úřad a Okresní muzeum v Sokolově ve spolupráci s SČVP. Další publikací SČVP byla Pospíšilova sbírka básní *Setkání a loučení*. Pak byla vydána Paličkova kniha *Zapomenuté časem*. A dále Ing. Hofman vydal následující tři publikace: *Politickou mapu českého osídlení na Volyni*, brožuru *Volyňští Češi* - základní informace, a knížku Jiřiny Zárecké - *Sůl země volyňské*.

Dále je nutno zhodnotit, že v minulých letech až desetiletích vydával své knihy již vzpomenutý Josef V. Toman-Tománek. Tento kupičovský rodák, žijící v New Yorku, vydal nesmírné množství knih - 43 svazků. Tento neobvyklý zjev ve volyňské spisovatelské obci je skutečně plodným spisovatelem veršů, vesměs o České Volyni. Vydává je ve vkusné vazbě, na dobrém papíru a ze svých vlastních finančních prostředků. Volyňským krajanům je nabízí zdarma, bez jakýchkoli poplatků. Mnohé balíky jeho knih byly rozvezeny do našich regionů.

K výše uvedenému výčtu vydaných volyňských publikací je nutno ještě pro úplnost přičíst více než 60 kronik volyňských českých obcí, které vznikly hlavně v posledních několika letech. Jsou uloženy vesměs v Národním muzeu.

Závěrem je tedy možno říci, že naše vydavatelská činnost v minulém volebním období, ale i předtím byla nečekaně veliká. Naši autoři tak výrazně přispěli k doplnění našich dějin. A jsou už napsány další knihy - N. Šeretuk z karlovarského regionu vytvořil *kroniku Kvasilova* a z brněnského regionu je tu *Vitochova kniha o Volyňských Češích*. O autory nemáme tedy nouzi. Problémem jsou spíše finanční prostředky na vydání jejich knih.

TOMÁŠ GARRIGUE MASARYK

(7. 3. 1850-14. 9. 1937)

Masaryk byl českým filosofem a sociologem, politikem a státníkem, zakladatelem Československé republiky a jejím prvním prezidentem. Byl vedoucím činitelem zahraničního odboje a jako prezident republiky překročil hranice vlasti 20. prosince 1918. Vracel se do vlasti po čtyřech letech exilu a obtížné politické práce. Jeho cesta do Prahy, kam dorazil následujícího dne 21. prosince, byla triumfální cestou vítěze. Nadšené zástupy ho všude vítaly jako osvoboditele. Ale on ve svých poděkováních naznačoval, že myslí již především na budoucnost. Znovu a znovu upozorňoval na to, že budování nového státu bude velmi obtížné a vyzýval: "Nastává nám práce, práce společná. Každý nastupte na své místo, neboť každý - i malý - může přispět k budování československé demokracie."

Svým programem, usilujícím o vybudování demokracie nejen politické, ale i hospodářské a sociální, se snažil Masaryk vytvořit v Československu moderní prosperující společnost. Měla zajišťovat svým občanům nejen co nejširší osobní politické svobody, ale zabezpečovat je i hospodářsky a sociálně.

Mezinárodně je stále uznávaným politikem, humanistou, a pro své schopnosti, skromnost a zásluhy za vznik samostatného státu byl prezident Osvoboditel do téže funkce zvolen ještě v létech 1920, 1927 a 1934. Ve svých 85 letech v roce 1935 na svou funkci abdikoval.

Myšlenky a dílo muže, jehož "nekulaté" výročí narození vzpomínáme, vzdorují historickému času, ač už jen někteří příslušníci nejstaršího pokolení měli možnost se s ním

potkat. Náš svět a svět T. G. Masaryka jsou hluboce odlišné, odděluje je strašlivá zkušenost druhé světové války a nacistické poroby, ale starý pán se zdviženým prstem nám má trvale co říci. Jsme-li ovšem schopni a ochotni mu naslouchat.

Jindřich Buchalský

Knihovnička na konci světa

Před nedávnem jsem dostal milý dopis a k němu celou hromádku příloh. Byly to ručně malované plakátky, zvoucí na literární večery věnované životopisům a tvorbě B. Němcové, K. J. Erbena, J. Lady a dalších českých klasiků, jiné plakátky zvoucí na divadelní představení pohádek *"O chytré princezně"*, *"Červená Karkulka"* aj., ale byly tu i plakáty typu *"Večer českého humoru"* (s ukázkami děl počínaje knížečkou *"Zrcadlo pošetilosti"* z r. 1792, přes povídky "otce českého humoru" F. R. Rubeše z prvé poloviny XIX. století až po... nejlepší povídky M. Šimka a J. Krampola), další zvaly dětské zájemce trvaleji: *Malujeme každý den od 16.00 hod., Čteme si pohádky každou středu odpoledne, Přijď na výstavu soutěže "Putujeme s pohádkou"*. Mimochodem, tři nejlepší obrázky z této soutěže přetiskl periodický časopis pro naše zahraniční krajany v celém světě. Jmenuje se Český dialog a vytváří ho také jen zanícení nadšenci.

Nakonec jsem vybalil vkusně výtvarně řešenou pozvánku a s ní skromný odznáček oznamující **5. výročí působení obecní knihovny v Kuřivodech.**

Vida, Kuřivody. Ti čtenáři, kteří o Kuřivodech něco vědí, se již nediví poněkud nezvyklému názvu tohoto článku. Pro ostatní krátké vysvětlení. Obec Kuřivody je jednou ze 13 obcí na území vojenského výcvikového prostoru Mimoň, který armáda v roce 1991 zrušila a který vláda přislíbila v krátké době "revitalizovat", tj. zničené obce a celou infrastrukturu velkého prostoru, skloužícího dosud účelům vojenského výcviku přebudovat pro civilní, normální život. Jedním z dílčích opatření bylo také to, že polozbořená obec Kuřivody byla nabídnuta naším černobylským krajanům jako nový domov a za tím účelem byly za státní prostředky upraveny stávající domky. Což o to. Krajina je tu krásná - hluboké lesy, čistý vzduch, krásná příroda, po odstranění různé munice již dokonce přístupná. Ovšem - veřejná doprava žádná, starosta vystaral alespoň mikrobus pro děti do školy, pracovní příležitosti jsou velmi omezené, zkrátka "revitalizace" vojenského výcvikového prostoru se nekoná! Ostatní obce jsou na tom podobně, nebo ještě hůř. Takže "konec světa" - Kuřivody - jsou jednou z 56 lokalit, ve které se usídlily desítky rodin černobylských krajanů z celkového počtu 1812 osob, které se vrátily v letech 1991-1993 do své historické vlasti. Přes věcnou i morální pomoc starostů a jiných dobrých lidí, mezi nimiž nechyběli a nechybí mnozí členové Sdružení, si krajané užili své. Zejména kuřivodští.

Na svého starostu pana Edra nedají dopustit - pomáhá řešit vše, co je v jeho silách. Byl však bezmocný, ale první svolal novináře a tvrdě protestoval, když na pokyn shora sám náměstek předsedy jeden okresního úřadu plivl po černobylských krajanech jedovatou slinu, že jsou "**sovětskými špiony, agenty KGB**" a tuto ničím nedoloženou lež opakovala z tribuny parlamentu, v přítomnosti prezidenta republiky, poslankyně zvolená v tomto obvodu. Parlament, navíc vylekaný tehdejším předsedou branně-bezpečnostního výboru p. Šumanem zamítl rozdílem 5 hlasů udělit černobylským krajanům občanství ČR ve zkrácené lhůtě. Po spontánních a jednoznačných protestech dobrých lidí v rozhlase, novinách a především v televizi (dík, paní režisérko Vlasto Chytilová za Váš pořad **Kde domov jejich?** - to byla asi ta nezbytná pověstná kapka), byl parlament **donucen** tuto černou skvrnu na dobrém jménu republiky napravit. Ovšem, až po dvou letech, a toto opožděné rozhodnutí způsobuje potíže části černobylských krajanů dodnes. Také tehdejší pan ministr vnitra se uvedl. Na otázku odvážné mladé reportérky, kolik že těch agentů jeho podřízení za těch mnoho měsíců chytili, po obvyklém "mlžení" a kličkování nakonec sdělil, že "**ani jednoho**" a dodal "**ale oni volyňští Češi nejsou velkou agenturou KGB**". Ulehčené jsem si tehdy oddychl, když nás všechny z Volyně i kompetentní úřad ústy svého šéfa ubezpečil, že my, volyňští Češi tu naši vlast tak moc nezaprodáváme a neusilujeme o její zkázu. Dnes si uvědomuji, že způsob, jakým byli volyňští Češi představeni v televizním pořadu *Zdivočelá země* se asi vylíhl ve stejném zdivočelém hnízdě jako výše uvedená akce.

Nebylo to příjemné odbočení, ale muselo být, aby byla připomenuta lidská špatnost, chamtivost a prodejnost, která i tu nejčestnější věc dokáže ve svůj prospěch pošpinit. Příkladů je v dějinách, a nejen našich, spousta. Důležité je, že dobří normální lidé se nenechají zcela otrávit a dělají to, co je třeba podle arabského přísloví "psi štěkají a karavana jde dál" a ten štěkot nemá proto takovou sílu, aby zastavil karavanu lidské solidarity a pokroku.

Při čtení prvého dílu **Dějin volyňských Čechů** mne napadlo, že podobně jak to nyní dělají v Kuřivodech možná, i když v daleko skrovnějších poměrech, se snažili naši předkové po přistěhování na Volyň od samého začátku udržovat a rozvíjet v dětských dušičkách lásku k české písni, pohádkám, vyprávěním, knize, zkrátka k tomu, co každý národ předává jako kulturní štafetu další generaci. Tam šlo o to "udržet", zde po návratu do vlasti jde o to "doplnit, obnovit, rozvíjet".

Píšeme o Kuřivodech. Víme, že i jinde mají krajané své knihovny. Na Jičínsku v Butovsi již delší dobu, také v Kopidlně, kde vznikla loni, dík iniciativě vedoucí pražského regionu Ireny Malínské a spontánní pomoci členů regionu, zejména Jaroslava Mece. Nevíme, zda nejsou i v jiných větších lokalitách, např. v Milovicích, Rokytnici aj. Nejde jen o knihovny, i když by se alespoň patřilo, aby jim Sdružení zdarma zasílalo své knihy. Víme, že v některých lokalitách fungují zdařile i jiné kulturní aktivity, zejména hudební, taneční. Nejde nakonec jen o kulturní činnost.

Neměli by se dovídat čtenáři Zpravodaje celkově více o životě a starostech našich černobylských krajanů? Jak pokračuje jejich splývání s národem? Nemohla by Komise reemigrantů z Ukrajiny našeho Sdružení, která má především pro to předpoklady, takové informace soustavně uveřejňovat? Vždyť černobylští krajané nyní tvoří 11 procent naší členské základny a to její nejmladší části. Před dvěma lety to bylo plných 18 procent.

Takové pravidelné informace by přispěly k výměně zkušeností, vyhledání pomoci, je-li potřebná, ale také k povzbuzení a poděkování těm, kteří nehledě na všední starosti dneška, pracují především pro zítřek.

Dnes tedy naše poděkování míří do Kuřivod, především pí. Mgr. Heleně Vyskočilové a dále všem, kteří ji podporují: starostou počínaje a jejími dětskými i dospělými spolupracovníky (vypravěči, herci, výtvarníci, zpěváci apod.) konče. Za všechny jen jmenujme Alenku, Janu, Elenu, Ludmilu, Jiřinu, Tatanu, Innu, Igora a ty dospělé jmenovat ani nebudeme, je jich více.

Jiří Hofman.

Redakce k tomu jen dodává, že příspěvky o Černobylských ráda uveřejní, pokud dojdou.

Vzpomínky na zájezd do Volkova

Vracím se, byť po delším čase, k našemu zájezdu do Volkova, který se uskutečnil v srpnu 1997 u příležitosti 50. výročí návratu do vlasti. Mám pocit určitého dluhu v poděkování za tento krásný a zdařilý zájezd. I když ve Zpravodaji již odeznělo zhodnocení zájezdu z pohledu krajana V. Štorka i z článku ukrajinského redaktora B. Kochana v překladu Jiřího Pancíře, přesto bych ráda alespoň několika větami zhodnotila úsilí a obětavost několika lidí, kteří se na organizaci a průběhu tohoto zájezdu podíleli. Není to jenom můj názor, neboť jsem Volkov navštívila několikráte, ale i z popudu několika volkovských krajanů.

Dík patří paní Marii Pánkové, vedoucí zájezdu, která svou odborností a věrností volyňskému dění uskutečnění těchto krajanských zájezdů umožňuje.

Je třeba ocenit i velkou obětavost p. Jiřího Pancíře, který nezištně, bez ohledu na osobní časovou i určitou finanční náročnost vyvolal široký zájem o uskutečnění společného zájezdu volkovských rodáků, včetně jejich dětí, případně i vnoučat.

Vnučka Fandy Styblíka ze Žatce zachytila kamerou všechny ty krásné okamžiky jak z průběhu cesty, tak i ze slavnostního přivítání ve Volkově, z bohoslužby v pravoslavném kostele, průvodu na hřbitov i panychidy, sloužené za naše drahé zesnulé předky. Těchto obřadů i setkání se kromě členů zájezdu zúčastnilo i velké množství místních občanů a hostí. Vyhotovené kopie videozáznamu umožňují účastníkům zájezdu i jejich rodinám, případně těm, kteří se ze zdravotních důvodů nemohli zúčastnit, aby si kdykoliv mohli své vzpomínky obnovit. Předpokládá se, že i při letošním pravidelném setkání krajanů z Volkova, konaném v Lounech, budou tyto záběry promítnuty.

Dále je třeba ocenit mimo jiných představitelů i zásluhy a organizační schopnosti volkovské občanky Oly Kornijčukové při přípravě a průběhu pobytu ve Volkově. Kromě toho osobním příkladem svých i některých členů své rodiny se jí podařilo za pomoci řady lidí z Volkova uvést český hřbitov do takového stavu, v jakém jsme jej viděli při zájezdu. Jen ten, kdo tam byl při předchozích návštěvách, si dovede představit, jaké množství práce znamenalo vyčištění zarostlého hřbitova a oprava pobořené zdi. Ola se již v předchozích obdobích, jako aktivní učitelka, snažila za pomoci školních dětí udržovat hřbitov alespoň v přijatelném pořádku, což svědčí o její nezištnosti a lásce k odešlým českým obyvatelům Volkova. Ola mi dodatečně napsala, abychom jim prominuli, pokud se něco v průběhu zájezdu, pohoštění i ubytování v ukrajinských rodinách plně nepodařilo podle jejích představ.

Dojmy z našeho zájezdu byly umocněny při zpáteční cestě návštěvou Počajevské Lávry, významného poutního místa Volyňské oblasti. Při prohlídce se podařilo pořídit pěkné záběry vnitřku chrámu i jeho podsklepení s bohatými freskami, které se v současné době opravují.

Ikonu Matky boží Počajevské, která nám byla předána otcem Vasilem ve Volkově, jsem po dohodě s panem farářem Vladimírem Chocholoušem věnovala pravoslavné církvi v Liberci.

Milým překvapením pro mne byl dopis od Rostislava Soloněvského, rodáka z Volkova, ukrajinského básníka, který jsem nedávno dostala. V něm se vyznává z hlubokých dojmů, kterými na něho zapůsobila vroucnost lidských vztahů při setkání. Z dopisu cituji jen krátký úryvek: *"Váš příjezd do Volkova a vlastní setká- ní mě vrátilo do našeho společného dětství, které ještě nebylo zatíženo problémy a starostmi.* Špatný zrak mi neumožnil všechny známé dobře rozpoznat, ale dodnes mi zní v uších příjemný zvuk české řeči. Ještě po celý týden se mi chtělo hovořit po česku. Zdravím všechny, kteří mne znají. Nezapomínejte na Volkov!"

Ludmila Milická

Předlouhá cesta na Hrad

Tak již je to zde a my jedeme na Pražský hrad, kde budeme přijati panem prezidentem. Věřím, že všichni říkáme - je to možné, že my, odsouzení k likvidaci, neustále ponižovaní a nesmyslně celých 40 let trápeni, se budeme procházet místy, kudy kráčely dějiny naší vlasti? Pro nás "mukly" - bude sloužena mše

svatá ve Svatovítské katedrále a sloužit ji bude sám primas český kardinál M. Vlk. Ti kněží, kteří tam budou s ním u oltáře, budou většinou naši bývalí spoluvězňové.

Jak jsme se při setkání domluvili, byly pro nás noci před touto událostí velice dlouhé. Sotva našinec dolehl a hlavou již letí vzpomínky. Před padesáti léty byl "únor". Jak horlivý zde byl předseda akčního výboru a své členy nabádal, aby zvláště dávali pozor na Volyňáky a hlavně na Svobodovce. Také zanedlouho to bude padesát roků, co SNB obracelo naruby tuto místnost, kde právě ležím. Pouze jeden z nich se našel, který řekl mamince "Já jsem sem poslaný, ale vy si dělejte, co chcete." Usínám, a ve snu se vracím o 45 roků. Právě mě zbili a dali do korekce. Hrozí mi, že mě pověsí. Chtějí mi přištít to, o čem nemám ani ponětí. Zůstávám sám se svými myšlenkami a modlitbou na rtech. Najednou se ve mně něco vzpříčí a říkám si: "Musíš se bránit!" Ale jak? Napadá mě hladovka a tu také zahajuji. Přinášejí mi jídlo ale já je odmítám s tím, že jsem zahájil hladovku. Jídlo zůstává na cele a oni odcházejí. Za chvilku je slyšet dupot. Rachotí klíč v zámku a objevuje se sám velitel, ráčkující Václav Lauer. Začne na mne řvát a vyhrožuje mi, že mě zastřelí. Pak se ptá, jestli budu pokračovat. Odpovídám, že ano. Jsem nevinen a budu se držet hesla prezidenta Osvoboditele "Pravda vítězí". To ho popudilo k nepříčetnosti, ale alespoň mě už nebil. Tato komedie se opakovala po tři dny. Bachaři za mnou chodili a nabízeli mi piškoty s čajem, jen aby mě zlomili. A víte, proč byli tak hodní? Nechtěli nahlásit hladovku vyšším instancím. I tehdy jim z toho hrozil "malér".

Pak přišel den, kdy byly vlajky na půk žerdi - zemřel našim srdcím tak "drahý J. V. Stalin", a bezpečák mě propustil s tím, že jsem tak statečný. Oni uznali, že jsem nevinný. Při propuštění z vězení jsem viděl, jak drží slovo. Do posudku mi napsali, že jsem se zúčastnil přepadení příslušníka SNB, že jsem neplnil normy a navíc jsem pobuřoval. Pobuřování jsem bral. Vždy jsem mluvil pravdu o sovětském ráji, ale nikdy jsem neurážel Rusy. K přepadení jsem se dostal jen proto, že mě kluci vzali s sebou proto, že jsem znal jazyky. A pak u výslechu jeden z nich, hrozně zbitý, nevydržel. Náhle jsem se probudil, pyžamo mokré potem. Byl to už jen strašný sen. Jsem doma a vedle mě tiše spí Růženka.

Hned neusínám a říkám si, že snad přece jen existuje něco jako spravedlnost, protože po propuštění z korekce se ke mně při nástupu přitočil spoluvězeň Miša Kiss a zašeptal: "Vašku, pozdravuje tě Růženka." Mohlo mě potkat větší štěstí? I když mě předtím přemístili z Jáchymovska na Slavkovsko a Růženka věděla pouze, že se jmenuji Vašík a mám kudrnaté vlasy, přece jen mě našla. Za pomoci člověka s velkým Č - René Provazníka, který mě objevil.

Boží spravedlnosti je také, že jsme zde, na Pražském hradě, my, zástupci žatecké pobočky KPV. Neúnavný bojovník za historickou pravdu Jirka Větrovec a člověk zlatého srdce Karel Macho. Je tu s námi také Zdeněk Maixner, který byl vždy hotov jít do akce.

Když jsem se vypravoval na tu vzácnou cestu, Růženka mi radila, abych s sebou vzal knihu Kupičov. Možná, že budu mít možnost předat ji panu kardinálovi. A podařilo se - pan kardinál projevil velký zájem a radost, že něco takového vzniklo. Informoval jsem ho, že jsme ji psali my, katolíci a Čeští bratři v duchu ekumenickém, abychom zažehnali všechny bývalé spory. Knihu jsme darovali také s tím, že je to na památku nezapomenutelného pana kardinála ThDr. Josefa Berana, který v Kupičově pobýval. Václav Kytl

Volyňský Čech z Ameriky

Knížka pana Tománka "Deník z New Yorku" voní ještě tiskařskou černí, ale pan Tománek připravuje do tisku už další knihu. Spěchá, protože je mu už 85 let. Ale i v tomto věku je Josef Tománek plný energie a nápadů. Cestuje po státech Latinské Ameriky a Evropy, navazuje kontakty s redakcemi a vydavatelstvími.

Pan Josef bývá často v Čechách a není tomu dávno, navštívil Volyň, kterou považuje za svou malou vlast. S Josefem Tománkem jsem mluvila bez překladatele, protože dobře ovládá ukrajinštinu. A když mě to udivilo (vždyť už tolik let nežije na Ukrajině) podivil se zase on mé otázce.

Copak mohu zapomenout řeč, v níž jsem vyrůstal? Narodil jsem se v Kupičově. To je vesnice v Turijském okrese. Před válkou byla zpoloviny česká. Měl jsem Ukrajince za sousedy. Chodil jsem do školy s ukrajinskými kamarády. Byly to nejhezčí roky mého života a teď z nich zůstaly jenom hroby. Dědeček a otec jsou pohřbeni v Kupičově. Na dědově hrobě se dochoval ještě pomník. Proto mne to táhne do Kupičova a byl jsem tam už třikrát. Šel jsem na hřbitov, do cerkve, mluvil se známými, kteří tam zbyli. Nyní jsem si vzal ze hřbitova hrstku hlíny a povezu ji s sebou do Ameriky. Možná jsem tu už naposledy.

Pane Josefe, vím, že jste nejen básník, ale i hudebník.

Můj praděd byl muzikant a dědeček měl dokonce orchestr. Od patnácti let jsem v něm hrál. Jedna paní v Kupičově mi řekla: "Pamatuji si, jak jste hrál na klarinet a my jsme tancovali." Hrál jsem nejen při zábavách ve vesnici, ale i v Lucku. Často jsme tam s orchestrem zajížděli. Měli jsme koncertní program.

Miloval jsem hudbu a proto mě rodiče poslali do hudební školy do Lublina. Čtyři roky jsem tam studoval.

A poezie mě provází také od mládí. Veršovat jsem začal, když mi bylo dvanáct. První básně byly samozřejmě romantické, o lásce a o přírodě. Psal jsem také básně s náboženskou tématikou. V Kupičově je studna, vedle níž jsem v láhvi zakopal své básně. Vzpomínám si, že jsem před válkou složil hudbu k "Písni volyňského Čecha".

Pane Josefe, jak se to stalo, že volyňský Čech opustil svou historickou vlast?

To je dlouhá historie. Byl jsem v československé armádě generála Svobody. V roce 1944 přijela delegace od generála do Kupičova, přihlásil jsem se dobrovolně do armády. Probojoval jsem se až na Moravu. Tam pro mne válka skončila, ale v armádě jsem zůstal v hodnosti důstojníka. Až když jsem odmítl vstoupit do komunistické strany, musel jsem z armády odejít. Hledal jsem práci a tu jsem našel v emigračním úřadě volyňských Čechů. Doprovázel jsem transporty z Volyně a pomáhal jsem reemigrantům při hledání nového domova v českém pohraničí. V roce 1947 přijeli do Čech mé provdané sestry (jejich manželé byli v armádě) s mou matkou. Koupil jsem si pěkný dům a otevřel v něm obchod se střižním zbožím. Ale když se vlády v Československu uchopili komunisté, obchod mi znárodnili. Byl jsem mladý a věřil jsem, že se situace zase zlepší. Nikdy jsem si nemyslel, že budu muset opustit svou vlast. V roce 1950 jsem převedl přes hranici dva lidi do Německa. Zavřeli mne za nedovolený přechod hranice do vězení. Potom jsem se rozhodl emigrovat do Ameriky, abych ušel později delšímu věznění. Často jsem totiž mluvil proti komunistům. Manželka a syn zůstali u příbuzných.

A jak se vám dařilo v Americe?

Na začátku to bylo těžké. Neznal jsem řeč, a proto bylo nemožné sehnat dobrou práci. A práce v oboru hudby vůbec nepřicházela v úvahu.

A tak jsem začal pracovat v zahradnictví, dělal jsem prostě tam, kde mi za práci zaplatili. Čtyři roky jsem těžce pracoval a přitom chodil do večerní školy, učil jsem se angličtinu, zpíval jsem v českém sboru radia Svobodná Evropa. A nakonec jsem našel práci, která se mi líbila.

Pracoval jsem v pojišťovně celých 18 let, 60 hodin týdně. To mi vyneslo pěknou penzi.

Bohatý nejsem, na americké poměry vedu život skromný bez luxusu.

Pane Josefe, vydáváte vlastní tvorbu, zřejmě máte vlastní tiskárnu.

Nemám. Když potřebuji něco vytisknout, najdu si tiskárnu. Nemám ani computer. Píšu na elektrickém psacím stroji. Zvykl jsem si. Vlastním nákladem jsem vydal přes čtyřicet knih. Mezi nimi jsou i díla jiných autorů - Čechů z Volyně. Mám radost, když našetřím peníze a vydám knížku mých krajanů, kteří se jako já narodili na Ukrajině. Teď chci vydat v ukrajinském překladu mou sbírku básní **"Květy hněvu"**, která vyšla v roce 1968 v Československu. Své knihy rozesílám do knihoven a svým přátelům.

Kolikrát jste byl už na Volyni a jaký dojem máte z našeho kraje?

Nezapomenutelný. Mně se tady všechno líbí: příroda i lidé. Volyňáci jsou pohostinní a dobří lidé. V Kupičově mne dokonce i neznámí zvali k sobě. A v Lucku mi mladý člověk nabídl, když jsem se ho ptal na Koperníkovu ulici, že mě tam zaveze svým autem. A že se lidem tady nedaří tak dobře jako např. Američanům nebo Čechům, to není jejich vina, ale vina systému, ve kterém žijí. Věřím však, že se jim bude dařit lépe. Zaslouží si to.

S p. Tománkem hovořila Evhenija Somova (Noviny Volyně, 3. 1. 1998)

ZPRÁVY Z REGIONŮ

Severoamerický region

Vážení krajané,

zdravím Vás prostřednictvím Zpravodaje a přeji Vám sice opožděně, ale stejně upřímně vše nejlepší v tomto novém roce 1998. Abyste měli hodně životního elánu a scházeli se a oslavovali různé svátky, tak jak jsme na to byli zvykli na Volyni, rád o Vás čtu ze Zpravodaji. Tentokrát posílám členské příspěvky na Fond. Mám radost, že se členové našeho regionu tak brzy ozvali. Jaroslav Kytl

Region Teplice

Členové teplického regionu děkují Ing. Jiřímu Hofmanovi za mapy, které velmi ochotně poslal do Teplic.

Mapy věnujeme štědrým dárcům, kteří věnují větší částky na sbírku pro pomoc krajanům, postiženým povodněmi.

Za region : Mrázková, Bižovský

Region Žatec

Upozorňujeme bývalé občany obce České Noviny a blízkého okolí na Volyni na možnost navštívit tuto obec s cestovní kanceláří PANCEST ve dnech 9. až 15. července 1998.

Zájemci hlaste se u pí. Marie Pánkové, Žatec, Volyňských Čechů 1707, tel., fax. 0397/4049. Bližší informace můžete získat také na adrese: Antonín Filipek, Žatec, Chelčického nám. 1115, 438 01 Žatec, tel.: 0397/4921 (71 09 26) i ve večerních hodinách. Ant. Filipek

Severomoravský region

Oznamujeme našim krajanům, že dne 6. června 1998 se bude konat v Suchdole n. O. "Krajanské setkání" severomoravského regionu a okolí, v Domě kultury - začátek v 10 hod. - prezence od 9 hodin.

Organizace přihlášek: Důvěrníci SVM regionů pořídí ve svém obvodě závazné společné přihlášky a vyberou peněžní částku od každého přihlášeného, naši členové, kteří bydlí mimo dosah důvěrníků, se prozatímně přihlásí korespondenčním lístkem a my jim zašleme závaznou přihlášku spolu s peněžní poukázkou.

Veškeré přihlášky (případně dotazy) zasílejte na dresu SVM regionu k rukám p. Václava Dubce. Srdečně Vás zve organizační výbor. Případná změna bude včas oznámena.

Vzpomínky průzkumníka

(Válečná vzpomínka neuvěřitelná, ale pravdivá.)

Po ukončení krutých bojů o kótu 534, "Kótu smrti", náš 2. prapor 1. brigády za pomoci několika tanků pokračoval v boji o Hyrovu horu, která byla během několika dní úspěšně, a přitom s malými ztrátami, dobyta. Odtud naše částečně doplněná jednotka pronásledovala ustupující Němce.

Náš průzkum postupoval stále před jednotkou a prozkoumával pozice německé obrany. Šli jsme po stráních Polských Karpat. V údolí těchto hor protékal dva metry široký potok. Po jeho překročení pokračovala naše jednotka proti proudu levou stranou svahu. Svahy obou stran byly porostlé lesem. Tu jsme nečekaně zaslechli jakési výkřiky z protějšího

svahu. Ihned jsme předali hlášení veliteli praporu ppłk. Knopovi, že na pravé straně potoka se nachází nějaká vojenská jednotka.

Velitel dal obratem příkaz zjistit, jsou-li to naši nebo Němci. Náš průzkum proto s velkou opatrností sešel ze svahu až do blízkosti potoka a nasloucha rozhovoru. Během krátké doby jsme zjistili, že to jsou Němci. Postup naší jednotky se ihned zastavil. Zaujali jsme bojové postavení proti Němcům na protějším svahu. Mezi naší a německou pozicí protékal zmíněný potok na německé straně. Lesní porost byl prořídlý, a my jsme pod vrcholem svahu zahlédli několik německých bunkrů. Rovněž Němci zpozorovali pohyb našich vojáků. Bylo to výjimečné postavení ve válce, že vzhledem ke vzdálenosti a řídkému lesnímu porostu nebylo možno navzájem se ohrožovat ručními zbraněmi.

Právě v té době bylo teplé, jasné počasí, vojáci byli velice unaveni, trpěli obrovskou žízní, a nikde nebyla možnost získat trochu vody, jen jako naschvál ve stejné vzdálenosti mezi námi a Němci vesele bublal horský potok, který jsme před krátkou dobou přešli. Bylo to k uzoufání. Nemohlo nás utěšit, že Němci jsou na tom stejně.

Po tak dlouhé době si už nepamatuji, zda to byli Němci, kteří první sešli k potoku pro vodu s voláním: *"Ivan,"vasr"! Ivan, "vasr"!* nebo naši vojáci, kteří volali: *Fric, "vasr"! Fric, "vasr"!* - a nikdo nevystřelil na bezbranného žíznivce. To se pravidelně opakovalo.

Tato "solidarita" mezi námi trvala několik málo dní, než naši přisunuli těžkou minometku 122 a dělostřelectvo několikrát opakovanými salvami zlikvidovalo německou obranu. Sledovali jsme to se smíšenými pocity. Bylo po "solidaritě". Bez jakéhokoli odporu jsme pokračovali v postupu dále.

Na tuto příhodu jsem vzpomněl před nedávnem při oblastní konferenci ČsOL v Olomouci, které se zúčastnil také spolubojovník a pozorovatel z našeho praporu Zdislav Ferzik ze Šumperka. Při tomto setkání jeho první slova byla: "Josefe, ještě jsi nezapomněl, jak jsme na Němce volali: "Fric, vasr! Fric, vasr!"? Vojáci, kteří stáli v našem hloučku, ihned zareagovali a chtěli znát celou historku a divili se, že jsem se o ní nikdy nezmínil. Odpověděl jsem, že dnes, v čase míru, by mohla vyznít jako vymyšlená fraška a lež. Ani na žádné besedě pro veřejnost nebo ve školách jsem si netroufal tuto pravdivou příhodu vyprávět, aby nevyzněla jako pohádka. Ale tak se to opravdu stalo...

Mjr. v. v. Josef Nerad

PROSBA

Pokud má někdo nějaké informaceo panu Vladimíru Paterovi, nar. 24. 4. 1914 v Krupe u Lucka, zašlete zprávu na adresu: Irena Malínská, U Lužického semináře 19, 118 00 Praha 1. Tyto informace shání paní Nina Dobešarovič-Vígnerová z Londýna, sestřenice hledaného. I Malínská

NAŠI JUBILANTI

Region Rakovník

Přání štěstí a zdraví k výročí zlaté svatby Jindřicha (Kupičov) a Antonie (Dorostaje) Kučerových, které se dožili dne 6. února 1998 zasílá dcera Jiřina a syn Antonín s rodinami.

Region Rakovník

Opomněli jsme oznámit, že dne 12. prosince se dožil 82 let p. Josef Volenec z Hulče České.

Region Žatec

29. 3. se dožívá 70 let pan V. Šmidt ze Žatce. Blahopřejí rodáci z Mlynova a sestra I. Malínská.

Krupka

15. 3. oslaví 50tileté jubileum paní Emílie Ornstová. Zdraví, štěstí, spokojenost přeje manžel, děti s rodinami, rodiče a příbuzní.

Rokytnice

Pan Josef Ornst z Malé Zubovštiny, bytem v Rokytnici, držitel četných bojových vyznamenání, se dožívá 20. 3. 72 let. Přání zdraví a optimismu posílá rodina.

Region Broumov

Ve 2. čtvrtletí se dožívají: Anna Gabrielová z Police n. Metují - 11. 4. 60 let. Marie Škvárová ze Zálesí - 15. 4. 70 let. Jiřina Vojtová z Ch. Hradiště - 2. 6. 50 let.

Všem jubilantům přejeme hodně zdraví, štěstí a spokojenosti - redakce a vedoucí regionů.

NAŠE ŘADY OPUSTILI...

Region Teplice

Dne 13. 2. t. r. zemřel ve věku 77 let náš krajan Josef Kabát z Věšťan původem z Ledochovky. S čs. sborem prošel z Lucka až do Teplic.

Region Broumov

Dne 23. 11. 1997 zemřel ve věku 84 let p. Josef Martínek z Jaroměře.

Region Chomutov

Dne 28. 1. zemřela ve věku nedožitých 78 let pí Helena Mašatová z Plosky na Volyni, bytem v Droužkovicích u Chomutova.

Dne 9. 2. zemřela ve věku 85 let členka regionu Chomutov pí Libuše Andělová z Omelanštiny na Volyni, bytem v Čejkovicích u Žatce.

Dne 20. 12. 97 zemřela ve věku 96 let pí. Věra Havlíčková-Nepovímová z Ulbárova, bytem Chomutov. Vzpomíná dcera s rodinou.

Region Karlovy Vary

Ve věku 82 let zemřela pí. Raisa Sapronová -Grmelová ze Straklova, bytem v K. Varech. Rozloučení se konalo 6. 3. t. r.

Region Praha

Dne 11. 2. zemřela ve věku 67 let pí Helena Somolová-Mužíková z Milatína, t. č. v Litoměřicích. Za rodinu a přátele - dcera Jiřina Kolářová. Čest jejich památce!

Všem pozůstalým hlubokou účast vyslovuje redakce spolu s vedoucími regionů.

DARY NA FOND SLECHETNÝCH SRDCÍ

Z regionu Litoměřice došla částka 3.500 Kč, pan Opočenský Vlad též z tohoto regionu zaslal 100 Kč. Manželé Nina a Rostislav Stehlíkovi z Šenova NJ - 200 Kč. Skulová Anna z Šenova u N. Jičína - 50 Kč. Fiřt Emanuel z Kunína - 50 Kč. Lajneveberová Marie z Kunína - 100 Kč. Pí Czaklošová Larisa z Rudolfova 2 - 300 Kč. Do 1. 3. 1998 bylo na tento fond zasláno celkem 37.845 Kč. Po ukončení sbírky bude tato částka rozdělena. Výbor SVM regionu SČVP

Ještě dary na tento fond:

Region Teplice:

JUDr. A. Nagel - 500 Kč. J. Václavík - 100 Kč. V. Dedera - 100 Kč. L. Halková - 100 Kč. E. Gavlíková - 1.000 Kč. M. Voláková - 400 Kč. R. Hygnarová - 200 Kč. H. Jurkovová - 200 Kč. H. Husáková - 100 Kč. E. Hájková - 100 Kč. J. Flandera - 100 Kč. A. Bunjevčeričová - 100 Kč. V. Efler - 50 Kč. L. Jahodová - 50 Kč. J. Jahoda - 50 Kč. Šmidt V. - 100 Kč.

Severoamerický region - M. Unglish - 16 CAD

Všem dárcům upřímně děkuje Výbor SVM

DARY NA KONTO SDRUŽENÍ

Březen 1998

Emilie Nováková, Ludvíkovice - 200 Kč. Antonie Muchová, Liberec - 100 kč. Manž. Zajícovi, Liberec - 100 kč. Evženie Dandová, Mikulášovice - 100 Kč. pí. Otcová, Olomouc - 100 Kč. Václav Fric, Vikýřovice - 300 Kč. Anna Pokorná, Broumov - 100 Kč. Marie Jaklová, Broumov - 100 Kč. Josef Vyletěl, Jenišovice - 200 Kč.

Region Praha: p. Voráček, Praha - 100 Kč, Jaroslav Klicpera, Praha - 100 Kč, p. Kunášek, Žatec - 200 Kč.

Region K. Vary: Manž. Čechurovi, K. Vary - 100 Kč.

Region Žatec: Konstantin Vintera, Pšov - 100 Kč.

Region Frýdlant: Marie Babická, Jindřichovice - 100 Kč, Josef Cereňuk, Heřmanovice - 50 Kč, Marie Lišková, Kunratice u Frýdl. - 50 Kč, manž. Pričinských, Heřmanice - 50 Kč, manž. Lindrovi,, Dětřichov - 50 Kč.

Region Litoměřice: Ludmila Doležalová, Vyšehořovice - 100 Kč, Irena Šimková, Litoměřice - 100 Kč.

Region Severní Morava: Vlasta Juřičková, Šenov - 50 Kč, Emanuel First, Kunín - 50 Kč, Vladimír Jeřábek, Kunín - 100 Kč, Emilie Válková, Suchdol n. Odrou - 50 Kč, Václav Loukota, Šenov - 50 Kč, Miroslava Parubová, Šenov - 50 Kč, Nina Stehlíková, Šenov - 50 Kč, Anna Skulová, Šenov - 50 Kč.

Region Brno: Vrbová Olga -- 200 Kč, Kučera Josef - 200 Kč, Bernat Václav - 50 Kč, Peňázová Vlasta - 50 Kč, Sacharčuk Slavomír - 300 Kč.

Severoamerický region

Členské příspěvky: 10 USD zaplatili: S. J. Čičo, L. Havlíček-Prowči, G. Pospíšil, Š. Pospíšilová, V. Pospíšil, M. Pospíšilová, V. Vávra.

14 CAD zaplatili: A. Holátko, H. Holátková, J. Hynek, Mir. Jelínek, S. Kuneš, V. Tichá -Kytlová, J. Nesvadba, J. Novák, rev. Joza Novák, A. Bennett-Odstrčil, J. Toušek, M. Unglist, ing. J. Vaněk, T. Velhart, O. Žáková, D. Jersák, A. Wenigerová-Noga, A. Shantorová, J. Kytl.

Dary na konto Sdružení:

G. Pospíšil - 10 USD, V. Pospíšil - 10 USD, V. Vávra - 15 USD, J. Kytl - 16 ČAD, A. Holátko - 11 CAD, H. Holátková - 11 CAD, J. Hynek - 11 CAD, M. Jelínek - 11 CAD, S. Kuneš - 11 CAD, J. Nesvadba - 11 CAD, J. Novák - 6 CAD, rev. J. Novák - 11 CAD, A. Bennett-Odstrčil - 6 CAD, J. Toušek - 6 CAD, T. Velhart - 6 CAD, O. Žáková - 12 CAD, A. Wenigerová-Noga - 6 CAD, A. Shantorová - 6 CAD, V. Žák - 14 CAD, J. Rejzek - 15 CAD.

Upřímně Vám všem děkuji, že jste se v tak velkém počtu ozvali a těším se na další spolupráci. Sdružení pak přeji hodně úspěchů! S krajanským pozdravem Jaroslav Kytl

Všem dárcům doma i za mořem ze srdce děkujeme!

DARY pro potřeby regionu Brno

Sacharčuk Slavomír - 200 Kč. Za region děkuje J. Kučera

DARY pro potřeby regionu Cheb:

Manželé Stolarikovi - 300 Kč, Rostislav Kozák - 120 Kč, Emilie Kubečková - 100 Kč, Naďa Kočnárová - 50 Kč, Miroslava Krejcarová - 50 Kč, František Tochor - 100 Kč.

Všem dárcům děkuje Lydie Ollmannová

(Tento seznam uveřejňujeme trochu opožděně - omlouváme se, někde se nám zatoulal - redakce)

Důležité upozornění! Jelikož se množí dotazy dárců na název a číslo konta Sdružení, rozhodli jsme se, že tento údaj budeme uvádět v každém čísle Zpravodaje. **Název konta:** Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, Praha. **Číslo konta: 7054454-018/0800,** Čs spořitelna a.s. - Melantrichova 5, Praha 1. ***Dary* můžete posílat i na adresu hospodářky Sdružení: Marie Nečasová, Svidnická 509, 181 00 Praha 8.** Prosíme čtenáře, aby nás neupomínali o zveřejňování darů - dary můžeme uveřejnit teprve po obdržení účetního dokladu!! **Krajané ! Neposílejte v žádném případě peněžní dary na adresu redaktorky ! Díky za pochopení.**

Záležitosti týkající se evidence členů - změny adres, přihlášky nových členů - ukončení členství a veškeré dotazy toho se týkající zasílejte na adresu: **prof. MUDr. Vladimír Dufek, Na Hřebenkách 20, 150 00 Praha 5**

Tiráž Zpravodaj - Vydává Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel pro potřeby svých členů. Za obsahovou náplň článků odpovídají jejich autoři. Vychází jako občasník. Šéfredaktor: Věra Latzelová. Příspěvky nejsou honorovány, nevyžádané rukopisy se nevracejí. Příspěvky zasílejte do 3. každého měsíce na adresu: Věra Latzelová Slapská 1910/6, 100 00 Praha 10. Podávání novinových zásilek povoleno Česká pošta, s.p., odštěpným závodem Praha č.j. nov. 5400/95 ze dne 8. 8. 1995. Toto číslo vyšlo 30. 3. 1998 **Tiskne NEOSET Praha 2, Neklanova 17.**